

W rezerwacie przyrody Kołacznia zakwitł różanecznik żółty

2017-05-24

We wsi Wola Zarczycka na Podkarpaciu znajduje się najmniejszy w Polsce rezerwat przyrody. Jest to jednak obiekt szczególny. To jedyne naturalne stanowisko różanecznika żółtego, który właśnie rozpoczął kwitnienie

Różanecznik żółty *Rhododendron luteum*, zwany również azalią pontyjską, należy do rodziny wrzosowatych. Jego ojczyzną jest Azja Zachodnia, a ogólny zasięg obejmuje Kaukaz i Góry Pontyjskie w Anatolii oraz kilka rozproszonych stanowisk m.in. na południowo-wschodnim Polesiu i na wschodnim Wołyniu. Dorasta do 3 metrów. Żółte okazałe kwiaty pojawiają się w maju. Kwitnienie trwa do 3 tygodni. Kwiaty bardzo intensywnie pachną, a ich zapach wyczuwalny jest nawet z kilkudziesięciu metrów.

Dotychczas uważano, że w naszych warunkach klimatycznych roślina ta nie jest zdolna do rozmnażania się z nasion (generatywnie), a jedynie odroślowo (wegetatywnie). Jednak w 2011 r. w odległości kilkuset metrów, w tym samym kompleksie leśnym, odkryto nowe stanowisko tej rośliny.

Na terenie Woli Zarczyckiej, na niewielkiej wydmie, znajduje się uznawane dotychczas za jedyne naturalne stanowisko tej rośliny. Jest więc to najrzadsza roślina we florze Polski. Najbliższe naturalne stanowiska oddalone są o 300 km. Nie dziwi więc fakt objęcia go w naszym kraju ochroną ścisłą i umieszczenia w Czerwonej Liście Roślin Naczyniowych oraz Polskiej Czerwonej Księdze Roślin. Gatunek ten wymieniony jest również w załącznikach Dyrektywy Siedliskowej. W 2008 r. stanowisko różanecznika włączono do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 jako obszar Kołacznia PLH180006.

Szczątki tej rośliny odkryto w osadach pliocenicznych koło Czorsztyna, co wskazuje, że występowała ona na terenie Polski w okresie przedlodowcowym. Tak więc różanecznik w Woli Zarczyckiej może być reliktem tamtej epoki.

Stanowisko tej rośliny zostało odkryte przez miejscowego nauczyciela, a opisane przez prof. Mariana Raciborskiego w 1909 r. Po wojnie w 1948 r. stanowisko to uznano za zabytek przyrody, a w 1957 r. utworzono tam rezerwat przyrody Kołacznia o powierzchni 0,1 ha, co czyni go najmniejszym rezerwatem przyrody w Polsce. W tym roku przypada 60. rocznica utworzenia rezerwatu przyrody Kołacznia.

